

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ISTRAŽIVANJU NESREĆA U VAZDUŠNOM, ŽELEZNIČKOM I VODNOM SAOBRAĆAJU

Član 1.

U Zakonu o istraživanju nesreća u vazdušnom, železničkom i vodnom saobraćaju („Službeni glasnik RS”, broj 66/15) u članu 3. stav 1. tačka 6) posle reči: „sprovođenje” dodaju se zapeta i reč: „kontrola”.

U tački 11) posle reči: „iskliznuća” reči: „nalet voza,” brišu se.

U tački 12) posle reči: „ovlašćeni predstavnik” dodaju se reči: „u vazdušnom i vodnom saobraćaju”.

U tački 14) reč: „nalet” briše se.

U stavu 2. posle tačke 4) dodaje se tačka 4a) koja glasi:

„4a) nezgoda vazduhoplova je događaj povezan sa korišćenjem vazduhoplova koji nije udes, a koji utiče ili bi mogao da utiče na bezbednost korišćenja vazduhoplova;”.

Posle tačke 6) dodaje se tačka 6a) koja glasi:

„6a) savetnik je lice koje država odredi na osnovu njegovih kvalifikacija u cilju pomoći njenog ovlašćenog predstavnika tokom bezbednosne istrage;”.

Član 2.

U članu 5. stav 5. reči: „vode istragu mogu Centru da dostave” zamenjuju se rečima: „vode istragu i dostavljaju nadležnom Centru”.

Član 3.

U članu 6. stav 7. posle reči: „istražnom postupku kao” dodaje se reč: „profesionalnu”.

Član 4.

U članu 7. stav 1. tačka 1) podtačka (5) menja se i glasi:

„(5) prikuplja i analizira sve podatke koji se odnose na bezbednost vazdušnog saobraćaja, naročito u svrhu sprečavanja udesa ili ozbiljnih nezgoda, u meri u kojoj te aktivnosti ne utiču na nezavisnost Centra i ne podrazumevaju nikakve delatnosti u pogledu regulatornih, administrativnih i pitanja koja se odnose na standardizaciju”.

U podtački (6) reči: „organizacija međunarodnog” zamenjuju se rečima: „Međunarodne organizacije”.

U tački 2) podtačka (1) posle reči: „ciljem” dodaju se reči: „utvrđivanja uzroka i”.

Član 5.

U članu 12. stav 2. tačka 2) reči: „vodnom i železničkom” zamenjuju se rečima: „železničkom i vodnom”.

Član 6.

Član 16. menja se i glasi:

„Član 16.

Centar je dužan da istraži svaki udes ili ozbiljnu nezgodu vazduhoplova koji se dogodi na teritoriji Republike Srbije, osim udesa ili ozbiljne nezgode vazduhoplova koji pripadaju sledećim kategorijama:

- 1) vazduhoplovi istorijskog karaktera koji ispunjavaju sledeća merila:
 - (1) jednostavni vazduhoplovi:
 - čiji je početni projekat izrađen pre 1. januara 1955. godine,
 - čija proizvodnja je prekinuta pre 1. januara 1975. godine, ili
 - (2) vazduhoplovi koji imaju jasnu istorijsku važnost zbog:
 - učešća u važnom istorijskom događaju, ili
 - istaknutog mesta u razvoju vazduhoplovstva, ili
 - važne uloge koju su odigrali u okviru oružanih snaga države članice;
- 2) vazduhoplovi koji su posebno projektovani ili izmenjeni za potrebe istraživanja, eksperimentalne i naučne svrhe, ako se proizvode u veoma malom broju;
- 3) vazduhoplovi čijih je najmanje 51% izgradio amater ili nedobitno udruženje amatera za sopstvene potrebe i bez komercijalnog cilja;
- 4) vazduhoplovi koji su bili u upotrebi u vojnim snagama, izuzev vazduhoplova čije je projektne standarde usvojila Agencija;
- 5) avioni, helikopteri ili padobrani s pogonom koji nemaju više od dva sedišta i čija maksimalna masa na poletanju (MTOM), koja je određena u državi članici, ne prelazi:
 - (1) 300 kg, za kopnene avione/helikoptere jednosede, ili
 - (2) 450 kg, za kopnene avione/helikoptere dvosede, ili
 - (3) 330 kg, za amfibije ili hidroavione/helikoptere jednosede, ili
 - (4) 495 kg, za amfibije ili hidroavione/helikoptere dvosede ako je njihova maksimalna masa na poletanju, kad se koriste kao hidroavioni/helikopteri ili kao kopneni avioni/helikopteri, ispod njihovih MTOM ograničenja, ili
 - (5) 472,5 kg, za kopnene avione dvosede opremljene padobranskim sistemom za bezbedno zaustavljanje aviona koji je montiran na nosaču aviona, ili
 - (6) 315 kg, za kopnene avione jednosede opremljene padobranskim sistemom za bezbedno zaustavljanje aviona koji je montiran na nosaču aviona, i avione koji imaju brzinu kočenja ili najmanju trajnu brzinu letenja u konfiguraciji za sletanje koja ne prelazi 35 čvorova od kalibrisane brzine leta (CAS);
- 6) žiroplani jednosedi i dvosedi s maksimalnom masom na poletanju koja ne prelazi 560 kg;
- 7) jedrilice, uključujući i one koje se nožno lansiraju, čija maksimalna strukturalna masa ne prelazi 80 kg u verziji jednoseda ili 100 kg u verziji dvoseda;
- 8) kopije vazduhoplova koji zadovoljavaju merila iz tač. 1) i 4) ovog stava ili za koje je projekat strukture sličan originalnom vazduhoplovu;
- 9) bespilotne letelice čija operativna masa ne prelazi 150 kg;

10) svaki drugi vazduhoplovi čija masa kad su prazni (maximum empty mass) ne prelazi 70 kg, uključujući i gorivo.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, Centar je dužan da istraži svaki udes vazduhoplova u kojem je došlo do smrtne povrede, nezavisno od kategorije kojoj vazduhoplov pripada.

U slučajevima udesa ili ozbiljne nezgode vazduhoplova koji nisu obuhvaćeni st. 1. i 2. ovog člana, kao i u slučaju drugih nezgoda vazduhoplova, Centar pokreće istraživanje ako nalazi da je to u interesu bezbednosti vazdušnog saobraćaja.

Ako vazduhoplov koji je registrovan u Republici Srbiji pretrpi udes ili ozbiljnu nezgodu na mestu za koje se ne može sa sigurnošću utvrditi da se nalazi na teritoriji bilo koje države, istraživanje udesa ili ozbiljne nezgode, vrši Centar”.

Član 7.

U članu 17. stav 1. reči: „sarađuje ili” brišu se.

U stavu 2. posle reči: „određuje glavni istražitelj”, tačka se briše i dodaju se zapeta i reči: „o čemu Centar obaveštava nadležan organ za istraživanje udesa i ozbiljnih nezgoda druge države”.

Stav 3. menja se i glasi:

„Ako ne postoji konflikt interesa i u skladu sa mogućnostima, Centar u istražni postupak uključuje predstavnika Evropske agencije za bezbednost vazdušnog saobraćaja (u daljem tekstu: EASA) ili predstavnika vazduhoplovnih vlasti druge države koja može da ima interes u istražnom postupku, i to kao:

- 1) savetnika glavnom istražitelju tokom istraga navedenih u članu 16. ovog zakona, pod kontrolom glavnog istražitelja;
- 2) savetnika ovlašćenom predstavniku iz stava 2. ovog člana, a pod nadzorom ovlašćenog predstavnika.”

Posle stava 3. dodaje se stav 4. koji glasi:

„Savetnik iz stava 3. ovog člana ima pravo da:

- 1) poseti mesto udesa i pregleda olupinu vazduhoplova;
- 2) predloži oblast ispitivanja i dobije podatke o svedocima;
- 3) dobije kopije svih relevantnih dokumenata i podataka;
- 4) učestvuje u iščitavanju snimljenih zapisa, osim u slučajevima video i audio zapisa iz pilotske kabine aviona;
- 5) učestvuje u istražnim postupcima van mesta udesa ili ozbiljne nezgode, kao što su ispitivanje komponenata vazduhoplova, testiranja i simulacije, stručni sastanci, sastanci o toku istrage, osim kada su istražni postupci povezani sa utvrđivanjem uzroka ili pripreme bezbednosnih preporuka.”

Član 8.

U članu 19. stav 2. menja se i glasi:

„Korisnik vazduhoplova koji je učestvovao u udesu ili ozbiljnoj nezgodi je dužan da informacije o licima i opasnoj robi na letu dostavi Centru, na njegov zahtev”.

Član 9.

U članu 21. stav 1. posle reči: „države projektovanja vazduhoplova”, stavlja se zapeta i dodaju se reči: „Evropsku komisiju, EASA, Međunarodnu organizaciju civilnog vazduhoplovstva, druge države koje mogu da budu zainteresovane”.

Stav 2. briše se.

Dosadašnji stav 3. koji postaje stav 2. menja se i glasi:

„Organi i organizacije iz stava 1. ovog člana učestvuju u istrazi koju vodi Centar putem ovlašćenog predstavnika, koji može da ima savetnika pod njegovom kontrolom, sa pravima savetnika iz člana 17. stav 4. ovog zakona”.

Član 10.

Naziv člana 22. i član 22. menjaju se i glase:

„Odnos sa drugim organima

Član 22.

Centar obavlja poslove istraživanja samostalno ili ako je potrebno, u saradnji sa drugim državnim organima u skladu sa međusobnim sporazumom.

Obaveštenje o udesu ili ozbiljnoj nezgodi, kao i izveštaj o udesu ili ozbiljnoj nezgodi, Centar dostavlja nadležnim pravosudnim organima na njihov zahtev.

Ako se tokom istražnog postupka ustanovi ili posumnja na akt nezakonitog ometanja u smislu propisa kojima se uređuje vazdušni saobraćaj, Centar o tome obaveštava nadležne organe.

U slučaju nezakonitog ometanja iz stava 3. ovog člana, Centar na zahtev nadležnih organa, dostavlja raspoložive podatke, osim podataka iz člana 26. ovog zakona, kao i podataka koji bi mogli da ograniče ili da utiču na poslove Centra”.

Član 11.

U članu 23. stav 3. tačka 7) posle reči: „obuku” dodaju se reči: „vazduhoplovnog osoblja”, a reči: „nadležne civilne vazduhoplovne vlasti” zamenjuju se rečima: „Direktorat civilnog vazduhoplovstva Republike Srbije (u daljem tekstu: Direktorat).”.

Član 12.

U članu 25. stav 10. posle reči: „Centar” zapeta i reči: „na predlog rukovodioca radne grupe,” brišu se.

Član 13.

U članu 27. stav 1. reči: „u obliku”, brišu se, a posle reči: „koji” dodaju se reči: „po obliku i sadržini”.

U stavu 8. posle reči: „ministarstvu,” dodaje se reč: „Direktoratu,”.

U stavu 11. reč: „uverenja” zamenjuje se rečima: „dozvole za obavljanje vazduhoplovno-tehničke delatnosti projektovanja”.

U stavu 12. posle reči: „Centra,” dodaje se reč: „Direktorat,” a reč: „uverenja” zamenjuje se rečima: „dozvole za obavljanje vazduhoplovno-tehničke delatnosti projektovanja”.

U stavu 13. posle reči: „saobraćaju” zapeta i reči: „kao i u bazu događaja u vazdušnom saobraćaju koju vodi Direktorat civilnog vazduhoplovstva Republike Srbije” brišu se.

Član 14.

U članu 28. stav 1. menja se i glasi:

„Centar izdaje bezbednosne preporuke na osnovu analize podataka i rezultata sprovedene istrage. Centar može da izda bezbednosne preporuke i na osnovu analiza serije udesa, ozbiljnih nezgoda i nezgoda vazduhoplova.”.

U stavu 4. posle reči: „bezbednosnih preporuka” dodaju se reči: „i o tome obaveste Centar.”.

Član 15.

U članu 29. stav 3. Reči: „civilne vazduhoplovne vlasti Republike Srbije” zamenjuju se rečju: „Direktorata”.

Član 16.

U članu 30. stav 5. menja se i glasi:

„Železnički prevoznici, upravljač, druga uključena lica i Direkcija ako ima saznanja, moraju bez odlaganja da obaveste Centar o nesreći ili nezgodi u železničkom saobraćaju”.

Posle stava 5. dodaje se novi stav 6. koji glasi:

„Ministar bliže propisuje postupak i način prijavljivanja nesreća i nezgoda u železničkom saobraćaju”.

Član 17.

U članu 31. stav 2. menja se i glasi:

„Centar ima pravo, što je pre moguće i u saradnji sa drugim nadležnim istražnim organima, na:

- 1) slobodan pristup mestu nesreće ili nezgode, do umešanih vozila, infrastrukturnih objekata, kao i do objekata i uređaja za upravljanje saobraćajem i signalizacijom;
- 2) popis dokaza do kojih je moguće doći u trenutku sprovođenja istrage na mestu nesreće ili nezgode i nadzor nad uklanjanjem olupina, infrastrukturnih objekata i postrojenja ili njihovih sastavnih delova radi pregleda i analize;
- 3) pristup i upotrebu snimaka uređaja za snimanje audio i video zapisa na vozu i evidentiranje rada sistema signalizacije i kontrole saobraćaja;
- 4) pristup rezultatima obdukcije tela žrtava i informacijama o zdravstvenom stanju povređenih;
- 5) pristup rezultatima istrage voznog osoblja i drugih lica umešanih u nesreću ili nezgodu;
- 6) saslušavanje umešanih železničkih radnika i drugih svedoka;
- 7) pristup svim relevantnim dokumentima i podacima koje poseduju upravljač, umešani železnički prevoznici, Direkcija i drugi organi i organizacije.”.

Član 18.

U članu 32. stav 3. posle tačke na kraju dodaju se reči: „Odredbe člana 20. ovog zakona koje se odnose na Radnu grupu Centra, primenjuju se i na istražni postupak u železničkom saobraćaju”.

U stavu 5. reči: „nastradala lica i njihova porodica” zamenjuju se rečima: „porodice lica sa smrtnim povredama”.

Posle stava 7. dodaju se st. 8. i 9. koji glase:

„Centar može zatražiti stručnu ili tehničku pomoć od istražnih organa drugih država ili Evropske agencije za železnice (ERA).

Ministar bliže propisuje način sprovođenja postupka istraživanja nesreća i nezgoda u železničkom saobraćaju koje vrši Centar”.

Član 19.

U članu 33. stav 2. posle tačke na kraju dodaju se reči: „Pre objavljivanja izveštaja na dostavljeni predlog Radne grupe saglasnost daje glavni istražitelj”.

Član 20.

U članu 34. stav 1. reči: „ministarstvo i” brišu se.

St. 2. i 3. menjaju se i glase:

„Centar dostavlja ministarstvu godišnji izveštaj iz člana 33. stav 5. ovog zakona.

Centar dostavlja Evropskoj agenciji za železnice (ERA) konačne izveštaje o istrazi i godišnji izveštaj.”

Član 21.

U članu 35. u stavu 1. reči: „naredbom donosi” zamenjuju se rečju: „izdaje”.

Posle stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

„Direkcija preduzima mere da se bezbednosne preporuke uzmu u obzir, kao i da se postupi po njima”.

Dosadašnji stav 4. postaje stav 5. a posle reči: „uzimaju u obzir“ dodaju se reči: „na odgovarajući način”.

Dosadašnji stav 5. koji postaje stav 6. menja se i glasi:

„Organi i organizacije iz stava 3. ovog člana kojima su upućene bezbednosne preporuke osim organa i organizacija drugih država i međunarodnih organizacija, dužni su da podnesu najmanje jednom godišnje izveštaj Centru o merama koje su preduzete ili planirane da se preduzmu na osnovu izdatih bezbednosnih preporuka u prethodnoj godini, a najkasnije do 31. jula tekuće godine.”

Posle stava 6. dodaje se novi stav 7. koji glasi:

„Ministar bliže propisuje način sprovođenja postupka za praćenje bezbednosnih preporuka.”

Član 22.

U članu 47. stav 1. reči: „naredbom donosi” zamenjuju se rečju: „izdaje”.

Član 23.

U članu 51. stav 2. posle tačke 1) dodaje se tačka 1a) koja glasi:

„1a) ne dostavi informacije o licima i opasnoj robi na zahtev Centra (član 19. stav 2);”.

Član 24.

U članu 52. stav 1. posle tačke 1) dodaje se tačka 1a) koja glasi:

„1a) ne dostavi informacije o licima i opasnoj robi na zahtev Centra (član 19. stav 2);”.

Član 25.

Centar za istraživanje nesreća u saobraćaju obrazovan Zakonom o istraživanju nesreća u vazdušnom, železničkom i vodnom saobraćaju („Službeni glasnik RS”, broj 66/15) nastavlja sa radom kao Centar za istraživanje nesreća u saobraćaju, u skladu sa ovim zakonom.

Član 26.

Propisi za izvršavanje ovog zakona doneće se u roku od 12 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 27.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.